

TEXTOS RECUPERATS

Records de l'escola de Cal Monjo

(1899-1901)

Al meu amic d'escola Enric Monjo (nº 27)

Durant les dècades dels cinquanta i dels seixanta, als programes que s'editaven cada any amb motiu de la Festa Major de Sant Joan, a més d'haver-hi la programació de festes i els inevitables anuncis comercials (eren els que cobrien les despeses de l'edició), també s'aprofitava l'avinentsa per publicar-hi articles d'autors diversos sobre temes també diversos. Un d'aquells col·laboradors, Jacint Carrau, de Can Feliu Pintor, durant sis anys consecutius (1965-1970) va anar-hi desgranant retalls de la seva memòria. Avui hem cregut adient desenterrar aquest escrit seu, que va veure la llum en el programa de l'any 1966, i que reflecteix una mica l'ambient d'una escola irrepetible. — BAS.

Al carrer de Santa Eulàlia de la nostra vila encara existeix el magnífic edifici del «Colegio Náutico-Mercantil», conegut entre nosaltres per «Cal Monjo» i encara conserva, també, totes les seves primitives i elegants línies.

Al seu davant, al pati, que avui és travessat pel carrer, hi havia unes acàcies, un ametller i un eucaliptus gegantí. En aquest pati hi jugàvem els deixebles del senyor Rafel a l'hora de l'esbarjo. Erem una quarantena de nois els que hi anàvem i a més dels noms que figuren al peu de la fotografia que acompanyem, recordo també en Peret Pujol de Can Costa, Felip Julià, Jacint Gelpí de Cal Noi Mas, «Paquito» Sust, Josep-Maria Sust, Jeroni Casanovas, Jaume i Alfons Amat, Santiago Murtra, Àngel González, Francesc Artigas, Delfí Ponsdevall i «Manolito» (aquests tres de Vilassar de Dalt), i Lloveras i Casanovas, de Cabriels.

L'escola tenia un «acompanyant» que recollia i retornava els alumnes a casa seva, matí i tarda, i que tot i ser home de paciència, s'enfadava molt sovint. Es deia Agustí «Arna». Al col·legi, a tots els alumnes se'ns cridava pel número del registre, i aquests números eren situats en un «tablero» al costat de la tarima del senyor Rafel; a un costat hi havia la columna dels «Méritos», i a l'altre la de les «Faltas», i s'hi anava afegint la puntuació segons el comportament diari i el resultat de la lliçó. A finals de mes se celebrava el repartiment de premis, que tenia lloc a la sala d'actes del primer pis. Hi havia una taula llarga amb tots els premis per repartir: bales, pilotes, baldufes, capses de compassos, llibres, llapis, capses de pintures... El repartiment de premis es feia a la tarda, i després anàvem a jugar al pati. Però sempre hi havia algun alumne que no s'havia portat prou bé i només tenia «Faltas». Aquest no sortia al pati a jugar amb els altres i restava a la classe, tot sol. Nosaltres, a tall de burla, li dèiem que «tocava la flauta».

També hi havia un petit teatre on fèiem moltes represen-

tacions. En recordo algunes: *El puñal del godo*, *La millor venjança*, *Els comtes de Vilafranca*, i d'altres. També hi havia una sala de gimnàstica amb trapezis, paral·leles, anelles, perxes, escala de gat i altres instal·lacions per fer-hi exercicis. En aquesta escola, autèntic fogar de cultura i vilassarisme, de civisme i modernitat, fou on vaig fer els meus estudis i on en fer comèdies nasqué la meua afició al teatre que després, amb altres amics, continuàrem a la societat del poble.

La disciplina dintre de l'escola era rigorosíssima. Per això quan sortíem de la classe, quan plegàvem, érem com un vol d'orenetes xiscladores. Ens esperava l'Agustí «Arna» per acompanyar-nos a casa. Molts d'altres anaven sols a casa seva, però hi havia alguns nois, entre els alumnes, als quals se'ls n'encarregava la vigilància. Quan ja havien passat els límits de Ca la Maria dels Bous, una finca veïna, el noi informava el senyor Rafel: «Los niños están fuera del Colegio». Tot i així, en plegar, ens ficàvem pel mig del camp de blat del vell «Tres-Pams», que duia una gran barba que només s'afaitava per Sant Joan i per Nadal, o sigui, cada mig any. El vell «Tres-Pams» ens empaitava amb la força i nosaltres, és clar, cames ajudeu-me! Li fèiem malbé tot el blat, però a la nostra edat no teníem idea del perjudici que això li representava.

Els pocs alumnes d'aquella època que avui podem contar aquests detalls recordem amb melangia i admiració la figura del senyor Rafel, que s'avançà a molts dels mètodes d'ensenyament del seu temps.

Aquest ex-alumne, que tenia el número 32, encara recorda, i ho vol fer saber al seu amic Enric, a qui ha dedicat aquestes notes, un cartell que hi havia a la classe dels «petits» i que té una gràcia inefable. Deia: «Mañana bajará la pacata Garrazallaza». Qui pogués tornar a viure aquells anys!

JACINT CARRAU

Alumnes del Curs 1899-1900

Primer rengle, asseguts (d'esquerra a dreta): Miquel Noguer, de la Fonda; «Paquito» Dasca, de l'estació; Recto; Enric Monjo; «Roberto» Verdaguer; Santiago Monjo; i Cabot, de Cal Goi.

Segon rengle: «Fernando» Muray; Felip Verdaguer; Joan Monjo; Joan Gelpí; Jacint Carrau; Eduard Claramunt; Esteve Garriga, de Girona; i Jaume Villà.

Tercer rengle: «Paquito» Comas; Pau Verdaguer; Codonyet, de Cabrils; Fides, de Can Quico; Jesús Monjo; i Antoni Puig, de Vilassar de Dalt.

Darrer rengle: Jaume Sust; Joel, de Cabrils; Joan Julià; Joan Pujol, de Can Costa; Joan Gelpí, de Cal Noi Mas; i Joan Sust.

A l'extrem esquerre: el professor senyor Rafel Monjo, i darrere seu l'Agustí Arna, acompanyant dels alumnes.

A l'extrem dret: Jaume Pujol, de Can Costa; Campins, de Vilassar de Dalt; i Joan Cisa, de Can Doro.

SINGLADURES

Butlletí del Museu de la Marina de Vilassar

Número 15 - Abril de 1993

Edita: **Museu de la Marina de Vilassar**
«Sènia del Relotge»
Av. Eduard Ferrés i Puig s/n
08340 VILASSAR DE MAR (El Maresme)

Impressió: **Oikos-Tau** - Vilassar de Mar